

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Emila Bdžocha a JUDr. Viliama Dohňanského v trestnej veci proti obžalovanému **Š. P.**, pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a/ s poukazom na ustanovenie § 139 písm. a/ Tr. zák. a iné, na neverejnom zasadnutí 7. júla 2011 o návrhu obžalovaného na odňatie a prikázanie veci rozhodol

t a k t o :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec obžalovaného **Š. P.** vedená na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 3 Tos 112/2011 sa tomuto súdu **n e o d n í m a**.

O d ô v o d n e n i e

Na základe obžaloby Okresného prokurátora v Dunajskej Strede z 18. mája 2010, doručenej Okresnému súdu Dunajská Streda 19. mája 2010 sa na tomto súde vedie trestné konanie proti obžalovanému **Š. P.** pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a/ s poukazom na § 139 písm. a/ Tr. zák. a iné.

Obžalovaný **Š. P.** písomným podaním z 29. mája 2011, doručeným 31. mája 2011 na Okresný súd Dunajská Streda navrhol odňatie veci Okresnému súdu Dunajská Streda a Krajskému súdu v Trnave s odôvodnením, že v konaní pred týmito súdmi došlo k porušeniu § 2 ods. 6, ods. 7, ods. 14 Tr. por., článkov 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5, čl. 46 ods. 1, ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len Ústavy) a článku 8 ods. 1, ods. 3, ods. 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len Listiny) s poukazom na konkrétne konanie súdov obidvoch stupňov, ktorým malo dôjsť k porušeniu citovaných ustanovení Trestného poriadku, Ústavy a Listiny.

Sudcovia Krajského súdu v Trnave sa k návrhu obžalovaného na odňatie a prikázanie veci vyjadrili tak, že obžalovaného nepoznajú a vo veci sa necítia byť zaujatí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Trnave preskúmal spis vzťahujúci sa na prerokovanú trestnú vec a zistil, že zákonné podmienky na odňatie trestnej veci obžalovaného Š. P. Krajskému súdu v Trnave v posudzovanom prípade nie sú splnené.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní veci rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Takýto postup je však výnimkou z pravidla, čo zákon podmieňuje tým, že pre tzv. „delegáciu“ musia byť dané dôležité dôvody.

Význam, resp. dôležitosť dôvodu pre aplikáciu citovaného výnimočného opatrenia na zmenu miestnej príslušnosti súdu musí byť porovnateľný s významom ústavného princípu vyplývajúceho z článku 48 ods. 1 Ústavy, že „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi“. „Delegácia“ sa preto nesmie stať prostriedkom na porušenie práva obvineného na zákonného sudcu, ale ani prostriedkom na to, aby procesné strany určovali, kto bude zákonným sudcom v konkrétnom prípade bez splnenia zákonných podmienok § 23 ods. 1 Tr. por.

Platná právna úprava nedefinuje pojem „dôležité dôvody“.

Vzhľadom na výnimočnosť takeého postupu, treba nimi rozumieť dôvody, ktoré v konkrétnej trestnej veci zabezpečia lepšie uplatnenie základných zásad trestného konania prostredníctvom súdu, ktorému je vec delegovaná, a to najmä spravodlivé prejednanie veci v primeranej lehote, náležité zistenie skutkového stavu veci v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a zásadu prednostného a urýchleného vybavovania väzobných vecí.

Medzi dôležité dôvody, tzv. delegácie treba zahrnúť najmä prípady vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu, uskutočnenie spoločného konania, ak boli podané obžaloby na toho

istého obžalovaného na rôznych súdoch, poškodeným alebo blízkou osobou vo vzťahu k obžalovanému je sudca alebo iný zamestnanec súdu, na ktorom bola podaná obžaloba, väčšina svedkov, ktorých treba v súdnom konaní vypočuť, má bydlisko v obvode iného vzdialeného súdu, čím v prípade delegácie dôjde k urýchleniu konania a zhospodárneniu konania (hospodárnosť konania sa posudzuje len z hľadiska výdavkov štátu). Za dôležité dôvody v zmysle citovaného zákonného ustanovenia treba podľa ustálenej súdnej praxe považovať aj zistenie takých skutočností, ktoré pre svoju závažnosť môžu opodstatňovať vznik pochybností o nezaujatosti príslušného súdu, znamenajúcej napokon vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu vrátane predsedu a podpredsedu z rozhodovania.

Pri úvahách, či sú v konkrétnom prípade dané dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci, treba hodnotiť všetky okolnosti odôvodňujúce takýto postup vo vzájomnej súvislosti a pri posudzovaní ich opodstatnenosti a závažnosti treba prihliadať aj na význam zákonných ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov.

Ústavným zákonom zo dňa 9. januára 1991, číslo 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd a tiež prijatím Ústavy Slovenskej republiky s účinnosťou od 1. októbra 1992 výrazne stúpol význam ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov. Vyplýva to z článku 38 ods. 1 Listiny a článku 48 ods. 1 Ústavy, podľa ktorého – „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon“.

Pre zákonnú zmenu príslušnosti súdu, t. j. pre výrok, ktorým sa mu konkrétna vec odníma a prikazuje sa inému súdu toho istého druhu a stupňa, musia byť teda splnené tak závažné „dôležité dôvody“, ktoré sú porovnateľné s významom ústavného princípu neodňateľnosti veci zákonnému sudcovi.

Z obsahu predloženého procesného spisu a obžalovaným podaného návrhu na odňatie a prikázanie veci najvyšší súd nezistil žiaden dôležitý dôvod, pre ktorý by mala byť trestná vec v zmysle podaného návrhu odňatá Krajskému súdu v Trnave, pričom svoju prieskumnú povinnosť zameril na skutočnosti rozhodujúce pre rozhodnutie o otázke odňatia a prikázania veci.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny

úradník, súdny tajomník a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Z dikcie citovaného ustanovenia vyplýva, že zákon taxatívne vymenúva dôvody vzniku pochybnosti o nezaujatosti tohto – ktorého orgánu a pre ktoré v prípade ich preukázania je taký orgán vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania. Medzi tieto nepatria obžalovaným uvádzané dôvody.

Podľa ustálenej súdnej praxe pomerom k prejednávanej veci v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por. treba rozumieť najmä skutočnosť, že orgán uvedený v tomto ustanovení bol sám poškodený trestným činom, ktorého sa majú týkať procesné úkony, resp. ním boli poškodené jemu blízke osoby. Pomerom k osobám, ktorých sa úkon priamo týka a k ďalším osobám uvedeným v citovanom ustanovení sa rozumie, že je k uvedeným osobám najmä v pomere príbuzenskom, švagrovskom, druha a družky, prípadne vo vzťahu úzko priateľskom alebo nepriateľskom. Osobami, ktorých sa úkon priamo týka, sú najmä strany trestného konania.

Z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por. možno pritom rozhodnúť len o vylúčení sudcu ako konkrétnej osoby, resp. o vylúčení sudcov ako konkrétnych osôb.

I keď zákon v ustanovení § 31 ods. 1 Tr. por. spája vylúčenie sudcov z pojednania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [vid' tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („justice must not only be done, it must also be seen to be done“)], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 31 ods. 1 Tr. por. predstavuje výnimku z vyššie spomenutej ústavnej zásady (č. 48 ods. 1) a z článku 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z pojednania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Preskúmaním obsahu predloženého spisu najvyšší súd nezistil také skutočnosti, ktoré by vo vzťahu k sudcom Krajského súdu v Trnave napĺňali dôvody pre ich vylúčenie v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por.

S ohľadom na uvedené možno preto uzavrieť, že v predmetnej veci neboli splnené zákonné podmienky na vylúčenie sudcov Krajského súdu v Trnave z prejednávania a rozhodovania vecí.

Návrh na odňatie a prikázanie vecí v ktorom obžalovaný vo vzťahu ku Krajskému súdu v Trnave namieta spôsob rozhodovania o trvaní jeho väzby a jeho údajnú nečinnosť (z obsahu predloženého spisového materiálu nevyplývajú žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé vzbudiť podozrenie z nestranného neobjektívneho alebo nezákonného alebo zdĺhavého postupu pri prípadnom rozhodovaní v tejto veci) preto nemôžu samé osebe odôvodňovať postup podľa § 23 ods. 1 Tr. por. vo vzťahu k tomuto súdu.

Krajský súd v Trnave v ďalšom štádiu bude musieť rozhodnúť o žiadosti obžalovaného o odňatie a prikázanie vecí Okresnému súdu v Dunajskej Strede.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave dňa 7. júla 2011

JUDr. Martin P i o v a r t s y, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Ivančíková